

Limburg, 1 april 2020

Aan: Gedeputeerde Cultuur Provincie Limburg

Geachte heer Koopmans, beste Ger,

Cultuur in Bedrijf Limburg heeft in de afgelopen weken een eerste enquête binnen de cultuursector gehouden over de – door het COVID-19 virus veroorzaakte – acute zorgen en gevolgen voor de programmering, de bedrijfsvoering en het voortbestaan van de culturele instellingen in Limburg.

Vooraf willen we benadrukken dat de interesse van de provincie Limburg in de hiervoor genoemde zaken en de persoonlijke belangstelling van u voor hoe het de instellingen vergaat, voor veel sympathie heeft gezorgd. Het wordt gevoeld als oprechte interesse en steun in tijden van grote nood. Ook het pakket van maatregelen zoals gepubliceerd op 24 maart geeft blijk van een wil om samen te werken om deze crisis het hoofd te bieden. Namens een groot deel van de professionele culturele instellingen die wij hebben weten te bereiken, sturen wij u deze brief. Wij maken in deze brief een onderscheid in landelijke maatregelen voor de professionele culturele sector en de maatregelen zoals beschreven door de provincie Limburg op 24 maart en koppelen daar vragen aan die op dit moment onder veel culturele instellingen leven.

De positie van de creatieve maker en de vrije sector

Deze brief/noodkreet gaat in eerste instantie over de zorgen bij de culturele instellingen. Dat wil niet zeggen dat hun belang prevaleert boven dat van de individuele artiest, kunstenaar, vormgever, architect of Vrije Kunstproducent etc. Integendeel zij zijn het kloppend hart van de culturele sector, zij zorgen voor de noodzakelijke creatieve input die wij als instellingen nodig hebben om onze (publieks) taken te vervullen. Mede dankzij een zorgvuldig aangelegde keten van talentontwikkeling heeft Limburg boegbeelden als André Rieu, Suzan Seegers, de familie van Opstal, Kelly God, Jack Poels, Hein van der Heijden, Marijn Simons, Eva Crutzen, Brigitte Heitzer en Jennifer Roman in de muziek, urban, dans, toneel en theatersector. Ook de video, design, beeldende kunst, film en vormgevingssector kent vele mooie voorbeelden. Door de snelheid van de actualiteit is het niet mogelijk gebleken om nu al de zorgen/problemen van onze collega's in de vrije sector en die van de creatieve makers in kaart te brengen (bijvoorbeeld opdrachten verlies, atelieruur).

VRAGEN OVER MAATREGELEN PROVINCIE LIMBURG

Onderstaand zijn enkele vragen geformuleerd waar we graag op korte termijn antwoorden op krijgen om de juiste keuzes in de bedrijfsvoering te kunnen maken. U kunt ons bereiken via info@cibl.nl

1 ZZP'ER/ FAIR PRACTICE

In de op 24 maart gepubliceerde, maatregelen van de provincie wordt gesproken over het voorkomen van onnodige kosten. Het is onduidelijk of het nemen van eigen coulance maatregelen voor zzp'ers, zoals bijvoorbeeld binnen het eigen vermogen van de instellingen realiseren van een haalbare morele betalingsverplichting, valt onder onnodige kosten. Het is belangrijk om hier duidelijkheid over te geven gezien het feit dat bij culturele instellingen en kunstencentra in het bijzonder vaak 80% zzp'ers werkzaam zijn. Zonder eigen coulance maatregelen zijn deze zzp'ers totaal aan hun lot overgelaten. De regeling van de regering voor zzp'ers is niet afdoende, dit betreft eerder een tegemoetkoming dan een realistisch bedrag. Door culturele instellingen in Limburg de ruimte te geven eigen afwegingen te maken geven we ook navolging aan de uitgangspunten van fair practice. Duidelijk is dat provincie Limburg in eerste instantie ook niet de fair practice code wilde hanteren terwijl alle landelijke subsidiënten dit wel doen. Ook nu roepen landelijke lobby verenigingen zoals Kunsten '92, Kunstenbond en NAPK op om zzp'ers net als werknemers in loondienst te betalen voor hun diensten. Hoe kunnen we voorkomen dat er nu een nog grotere splitsing van beleid ontstaat die direct grote impact heeft op de culturele sector in Limburg?

- *Vraag: wat wordt bedoeld met onnodige kosten?*
- *Vraag: worden eventuele eigen coulance-maatregelen van instellingen, gericht op een inkomensvoorziening van zzp'ers volgens de fair practice code, gerekend tot subsidiabele kosten tot een maximum van de oorspronkelijk toegekende (instellings) subsidie?*

2 OORMERKEN

Het is onduidelijk of instellingen een deel van de kosten die instellingen nu niet besteden aan de productie, repetitie, tentoonstelling, festival etc. in de periode maart- juni 2020 geormerkt kunnen worden voor gevolgen van de crisis in de toekomst. De verwachting is dat de instellingen extra middelen zullen moeten inzetten om hun publiek opnieuw aan zich te binden. Ook zullen na de crisis veel (externe) leveranciers hogere bedragen vragen om zo de tekorten tijdelijk op te kunnen vangen. Te verwachten valt dat theaters of andere plekken van culturele programmering minder aanbod zullen afnemen omdat deze plekken minder risico's willen of kunnen nemen waardoor wellicht het aantal speelbeurten in het nieuwe seizoen ook niet gehaald zal worden.

- *Vraag: Kunnen instellingen een deel van de algemene reserve vrij gebruiken voor eventuele tekorten in 2020 (indien nodig) en voor extra investeringen (zowel materieel als activiteiten) na 2020?*
- *Vraag: Kan een instelling begrotingsbedragen 2020 naar een bestemmingsreserve overhevelen voor te verwachten extra kosten in de toekomst voor publieksbinding en herprogrammering van voorstellingen/uitvoeringen/presentaties die in 2020 zijn geannuleerd?*

3 INTERNATIONALE WERKING

Het primaire internationale speelgebied van vele Limburgse culturele instellingen is Duitsland en België, tevens werken veel instellingen met internationale professionals. Neem bijvoorbeeld de festivals zoals Limburg Festival, Cultura Nova, schrit_tmacher of het IBE, die internationale acts en gezelschappen boeken. Naast het gegeven dat in deze landen sprake is van andere regelgeving rondom de corona crisis worden de Limburgse culturele instellingen extra hard getroffen doordat de uitkoop van producties/voorstellingen op een laag pitje (zeg maar een nulpunt) staat maar ook doordat de uitkoopsommen in de buurlanden hoger liggen en nu mis worden gelopen door de volledige beperking van het grensverkeer. De culturele sector vraagt de provinciale overheid met klem om haar netwerk in te zetten en zich in te spannen om duidelijkheid te scheppen voor de culturele instellingen aan beide kanten van de landsgrenzen. Duidelijkheid is gewenst inzake regelgeving en het stimuleren van een snelle herstart van de culturele grensoverschrijdende uitwisseling na deze periode van opgelegde beperkingen. De culturele instellingen zien de sturende rol van de provincie Limburg bij Interreg en EFRO Zuid als een goed voorbeeld hoe hieraan vorm kan worden gegeven.

- *Vraag: Welke acties gaat de provincie ondernemen om in gesprek te gaan met de overheden van de buurlanden om duidelijkheid te genereren voor de culturele instellingen ten aanzien van grensoverschrijdende samenwerking?*

4 VERSNELLEN EN VEREENVOUDIGEN BEVOORSCHOTTING

De Provincie geeft aan dat tekorten en problemen alleen nog binnen de lopende periode duidelijk gemaakt kunnen worden. Echter is de culturele sector niet maar tot december 2020 geraakt. De gevolgen van deze COVID-19 crisis zullen tot en met 2021 voelbaar zijn door de seizoensgebonden programmering van de sector. Een opera of toneelstuk of tentoonstelling die start/ in première gaat in bijvoorbeeld oktober loopt na 31 december 2020 door. Een culturele instelling die nu vanwege liquiditeit bevoorschotting aanvraagt heeft twee lastige vragen te beantwoorden, zijnde vraag 1) Wat doet dit met je liquiditeit en 2) met je resultaatverplichtingen? Dat is op dit moment voor iedereen lastig te overzien, los van de liquiditeitspositie. Het ministerie van OCW stelt die vragen niet en alleen de partijen die geen vervroegde uitbetaling willen wordt gevraagd om dit expliciet aan te geven.

- *Vraag: herkent de provincie de seizoensgebonden programmering van culturele instellingen en zo ja zal in het beleid daarmee rekening worden gehouden door de regelgeving in 2020 en 2021 soepel te hanteren zowel wat betreft tijdens de huidige acute probleempriode als de herstelperiode die daarop volgt?*
- *Vraag: kan de provincie dezelfde maatregel/beleid als OCW hanteren als het gaat om de liquiditeitsbevoorschotting?*

5 DRIETRAPSRAKET

Veelvuldig past de provincie Limburg een drietrapsraket methode toe. In de maatregelen van 24 maart van de provincie staat dat:
'Mochten er voorbereidingskosten zijn gemaakt, dan kunnen deze bijvoorbeeld als subsidiabel worden aangemerkt of zullen we in ieder geval zo soepel mogelijk met de regels omgaan, maar onder de aanname dat ook andere subsidiegevers en sponsors dat ook zullen doen.'

Dit is een onwenselijke situatie. De provincie Limburg vormt voor veel instellingen de grootste subsidient. Gemeenten kunnen veelal, gezien de lokale begrotingsdruk o.a. vanwege het sociaal domein niet coulant omgaan met, of extra investeren in cultuur. De Rijksoverheid heeft maar een beperkte scope en voorziet veel aanbod in de provincie alleen van projectsubsidies via de Rijkscultuurfondsen. Dit heeft ook direct gevolgen voor de gehele keten van cultuur in Limburg.

- *Vraag: Neemt de provincie Limburg een aanjagende rol door enerzijds de regels van het eigen subsidiebeleid te versoepelen en anderzijds door vanuit een helicoptervisie erop te letten dat de te verwachten maatregelen in de verschillende Limburgse gemeenten zoveel mogelijk een uniform en eenduidig karakter krijgen dat in de lijn ligt van een versoepeld beleid dat de provincie wenst te hanteren?*
- *Vraag: wordt de (verplichte) norm percentage eigen inkomsten in 2020 losgelaten?*

6 THEATERS, POPPODIA, BUITENPLAATSEN, FILMHUIZEN EN PRESENTATIE INSTELLINGEN ALS SPIL IN HET PUBLIEKSBEREIK VAN DE CULTURELE KETEN

De theaters, poppodia, filmhuizen, buitenplaatsen, musea en presentatie instellingen in Limburg vormen de spil in het publieksbereik van een groot cultureel netwerk in Limburg, van de beginnende (theater)maker, de amateurballetschool, de net afgestudeerde beeldend kunstenaar, de fanfares, bands, filmproducers en de topinstellingen die Limburg en daarmee Nederland rijk is. Deze topinstellingen zijn een onmisbare schakel voor de noodzakelijke verbindingen tussen de makers, de grote amateurkunsten sector, uitvoerenden en het cultuur minnend publiek zowel wat betreft het tonen van het werk/ tentoonstellingen als de culturele sturing voor de jeugd en liefhebbers. Gemeente zullen het voortbestaan van hun theaters vooropstellen, risico volle programmering zal als eerste, hopelijk tijdelijk, afvallen in vele gevallen. Als deze instellingen in nog grotere nood komen, of strengere keuzes gaan maken in hun programmering of ergo als theaters of poppodia omvallen als gevolg van deze COVID-19 crisis, heeft dit voor de toekomst zeer grote consequenties niet alleen voor de gehele keten maar ook voor het publieksbereik in het algemeen.

- *Vraag: Op welke wijze neemt de provincie Limburg een rol op zich rondom de positie van theaters, poppodia, musea, filmhuizen, buitenplaatsen en presentatie instellingen in Limburg?*
- *Vraag: Is de provincie Limburg bereid om een bijdrage te leveren in en/of het oproepen van de Limburgse gemeentes tot kwijtschelden van de huur van de lokale culturele voorzieningen in deze periode van crisis?*

LANDELIJKE MAATREGELLEN

Afgelopen vrijdag, 27 maart 2020, presenteerde de Minister enkele maatregelen voor de kunstensector. De brief van vrijdag bevatte niet meer acties dan de eerder aangekondigde coulance-maatregelen. De minister heeft met de taskforce nog geen noodfonds samengesteld en de Kunstenbond is bijvoorbeeld, ondanks lid te zijn van de taskforce zeer teleurgesteld in de aangekondigde maatregelen van de minister van afgelopen vrijdag. Dit zorgt voor onrust bij de culturele instellingen. Immers in de op 31 maart gepresenteerde NOW-regeling geldt subsidie als omzet, hetgeen negatief neerdaalt in de uitkering van het fonds, de problemen voor culturele instellingen stapelen zich in rap tempo op. Voor menig theater zal dat bijvoorbeeld uitkomen ver onder de 40% i.p.v. de landelijk aangekondigde 90%.

1 COULANCE MAATREGELLEN RIJKSOVERHEID: OCW EN RIJKSCULTUURFONDSEN

Ten aanzien van de coulance maatregelen van de Rijksoverheid is het vooral lastig dat veel culturele instellingen die een BIS of Rijkscultuurfondsen aanvraag hebben gedaan voor de periode 2021-2024 niet meer de cijfers van 2019 hoeven aan te leveren. Veel instellingen in Limburg geven echter aan dat 2019 een dermate interessant of goed jaar was dat dit voor besluitvorming over subsidie van essentieel belang is. Hoewel het uitstel van het opmaken van de jaarrekening begrijpelijk is gezien de voorbehouden die vanuit de landelijke branchevereniging van accountants ten aanzien van de continuïteit zijn gemaakt, kan dit uitstel het nadelige effect hebben dat Limburgse instellingen anders beoordeeld worden dan wanneer 2019 wél in de beoordeling van hun BIS- en Rijkscultuurfondsen-aanvragen zou worden meegenomen. Ons voorstel is te onderzoeken of er een methode gevonden kan worden waardoor de jaarcijfers 2019 van de instellingen die het jaarwerk al met hun accountant hadden afgerond of dit op korte termijn kunnen doen, alsnog kunnen worden aangeleverd en derhalve in de besluitvorming kunnen worden meegenomen bij het Ministerie OCW, Rijkscultuurfondsen en de Raad voor Cultuur.

- *Vraag: Wil de provincie dit voorstel ondersteunen en onder de aandacht brengen van het Ministerie van OCW, de Rijkscultuurfondsen en de Raad voor Cultuur?*

2 INTERNATIONALISERING

Daarnaast zien we dat de factor internationalisering niet bij de Rijksoverheid is opgenomen in de maatregelen. Voor een provincie als Limburg waar grensoverschrijdende samenwerking en verkeer tot de essentie van het dagelijks functioneren hoort, is het niet benoemen van de internationale werkwijze van de cultuursector extra bitter.

- *Vraag: op welke wijze brengt de provincie Limburg de – grensoverschrijdende – belangen en werkwijze van de instellingen van Limburg onder de aandacht bij de taskforce op dit moment zodat ook hier concrete oplossingen voor komen?*

TOT SLOT

De ondertekenaars willen u tot slot laten weten dat zij beseffen dat dit voor de overheid en de provincie Limburg uitzonderlijke omstandigheden zijn waaronder en waarvoor gewerkt wordt.

U kunt op onze constructieve medewerking rekenen bij de verdere bespreking/uitwerking van de problemen zoals in deze brief genoemd. Ondertussen werken wij verder aan onderwerpen waar wij met z'n allen voor (zijn) komen te staan door de COVID-19 crisis en die met de dag nijpender worden.

Hartelijke groet,

Cultuur in Bedrijf Limburg

Nicolle van Lith en Joery Wilbers

Mede namens onderstaande instellingen die meerdere van de bovenstaande punten onderschrijven: Opera Zuid, philharmonie zuidnederland, Toneelgroep Maastricht, SALLY Dansgezelschap Maastricht, Het Laagland, Festival de Nederlandse Dansdagen, Festival Cultura Nova, schrit_tmacher, Hoge Fronten/ Lieke Benders, Limburg Festival, FASHIONCLASH, CineSud, Limburg Film Office, Bureau Europa, Marres, Het Geluid, Intro in Situ, Zomerparkfeest Venlo, Festival IBE, VIA ZUID, Buitenplaats Kasteel Wijlre, ECI cultuurfabriek, Kunstencentrum Venlo, Vrije Akademie ZOM, RICK Weert, Schunck*, SMK Parkstad, Cultura Venray, Stichting Myouthic, De Domijnen, Pop in Limburg, Jop Vermeesch HFC Dansstudio, Matchmaker Cultuur, De Maaspoort Venlo, Theater aan het Vrijthof, De Domijnen, Schouwburg Venray, Parkstad Limburg Theaters, Theater de Oranjerie Roermond, DOK 6 Panningen, Munttheater Weert, Suzan Seegers, Jennifer Romen en Royal Heerlen.